

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**

*Pfv.VI.21.299/2013/12.szám*

*A Kúria a Dr. Tuller Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Tuller András ügyvéd által képviselt felperesnek a Gerecs Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Gerecs Krisztián ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. alperesek ellen kölcsönszerződés teljesítése iránt a Törvényszéknél 12.P.23.444/2011. szám alatt folyamatban volt és másodfokon az Ítéltábla 3.Pf.21.773/2012/2. számú ítéletével befejezett perében - amely perbe az alperesek oldalán beavatkozott - a jogerős ítélet ellen az alperesek részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő*

*í t é l e t e t :*

*A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.*

*Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.*

*Kötelezi az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessék meg külön felhívásra az államnak a le nem rótt 600.000 (hatszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.*

*Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.*

*I n d o k o l á s :*

*A felperes és az alperesi beavatkozó 2004. május 27. napjáig élettársak voltak, az alperesek pedig házastársak. A párok baráti kapcsolatban álltak egymással, amely a felperes élettársi*

kapcsolatának megszakadása után is fennmaradt. 2005. március 22-én a felperes és az I. r. alperes között kölcsönszerződés jött létre, amelynek értelmében a felperes 8.000.000 forintot adott át az I. r. alperesnek azzal, hogy a visszafizetés határideje 2005. május 22. napja. 2005. áprilisában a felperes további 1.000.000 forint kölcsönt nyújtott az I. r. alperesnek. Miután a lejáratkor az I. r. alperes a kölcsönt nem fizette vissza, 2006. március 22-én az I. r. alperes ügyvéd előtt tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amelyben elismerte a felperes felé kölcsön jogcímén fennálló 9.000.000 forint összegű tartozását.

A tartozás teljes megfizetésére határidőben nem került sor, így a felperes kérésére 2006. július 5-én az I. és II. r. alperesek együtt tartozáselismerő nyilatkozatot írtak alá, amelyben rögzítették, hogy az I. r. alperes tartozása a 9.000.000 forint kölcsönből még 6.800.000 forint. Az alperesek kötelezettséget vállaltak arra, hogy a közös ingatlanuk értékesítését követően annak vételárából, de legkésőbb 2006. szeptember 30-ig 4.000.000 forintot visszafizetnek a felperesnek, a fennmaradó 2.800.000 forint teljesítési határidejét pedig a felek 2006. december 31. napjában jelölték meg. A II. r. alperes egyidejűleg elismerte, hogy a fenti tartozás házastársi közös tartozásnak minősül. 2006. decemberében az I. r. alperes 800.000 forintot megfizetett a felperesnek a kölcsön törlesztéseként. Ezt követően, még a per megindulása előtt az alperesek a tartozáselismerő nyilatkozatukban foglaltakat vitatták, arra hivatkoztak, hogy a felperes megtévesztette őket.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az alpereseket 6.000.000 forint, ezen összegből 4.000.000 forint után 2006. október 1. napjától, 2.000.000 forint után 2007. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó a Ptk. 301. §-a szerint meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Az I. r. alperest a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint kölcsön jogcímén, míg a II. r. alperest a házastársi közös vagyonból való helytállási kötelezettség jogcímén kérte kötelezni a Csjt. 30. §-a alapján. Hivatkozott az I. r. alperessel létrejött kölcsönszerződésre és az I. r. alperes tartozáselismerő nyilatkozatára, valamint az alperesek által tett tartozáselismerő nyilatkozatra. Utalt arra, hogy a 6.800.000 forint elismert tartozásból a felek 800.000 forintot teljesítettek, 6.000.000 forint tartozás azonban még fennáll.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Vitatták a jogalapot és az összegszerűséget. Állították, hogy nem a felperestől, hanem a felperes korábbi élettársától, az alperesi beavatkozótól kértek kölcsön 6.000.000 forintot. Ezt a vele kötött megállapodás alapján fele részben a felperesnek, fele részben az alperesi beavatkozónak kellett visszafizetniük. Ennek keretében teljesítettek 3.000.000

forintot a felperes részére, így nem tartoznak. A kölcsön másik része az alperesi beavatkozónak megfizetésre került.

A 2006. július 5-i tartozáselismerő nyilatkozattal kapcsolatban az alperesek azt adták elő, hogy a felperes megtévesztette őket. Arra hivatkozott, hogy az alperesi beavatkozóval folyamatban lévő élettársi vagyonszövetség megszüntetése iránti perben van szüksége az okiratra. Amikor 2006. december végén a felperes felszólította őket a teljesítésre, akkor a tévedésüket felismerték és levélben meg is támadták a tartozáselismerő nyilatkozatot, de pert nem indítottak. A nyilatkozat érvénytelenségét a jelen perben kifogás útján érvényesítették. Hivatkoztak arra, hogy a nyilatkozat azért is jogszabályba ütközik, tehát semmis, mert a felperessel nem kötöttek kölcsönszerződést, így tartozásuk sem keletkezett, amelynek fennállását elismerhették volna.

Az I. r. alperes a per során elismerte, hogy 2005. március 22-én átvett 8.000.000 forintot a felperestől, de arra hivatkozott, hogy azt harmadik személy részére adta át. A II. r. alperes azt adta elő, hogy a férje a tudta és beleegyezése nélkül bonyolította le a felperessel az ügyletet. Az alperesi beavatkozó az alperesek álláspontját támogatva előadta, hogy véleménye szerint a felperes az általa az I. r. alperesnek 2004. januárjában nyújtott 6.000.000 forint kölcsönt érvényesíti az alperesek ellen.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. és II. r. alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 6.000.000 forint tőkét, ebből 4.000.000 forint után 2006. október 1. napjáról, 2.000.000 forint után 2007. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes évi késedelmi kamatot, továbbá a perköltséget. Megállapította, hogy a II. r. alperes felelőssége a fenti tartozásért a közös vagyonból reá eső rész erejéig áll fenn. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes és az I. r. alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint kölcsönszerződés jött létre. A felperes bizonyította a szerződés létrejöttét, az összepszerűséget és a pénz átadását a 2005. március 22-én aláírt okirattal, illetve a készpénzfelvételi bizonylattal, amely igazolta, hogy a felperes ezzel az összeggel terhelte meg aznap a bankszámláját. A pénz átvételét az I. r. alperes is elismerte (15. sorszám). Nincs jelentősége annak, hogy az okiratot a felperes nem írta alá, továbbá annak sem, hogy az I. r. alperes az előadása szerint az összeget harmadik személynek továbbadta. Az I. r. alperes 2005. március 22-én átvett összeg, majd a külön okirat nélkül átadott további 1.000.000 forint, tehát összesen 9.000.000 forint kölcsöntartozás vonatkozásában a Ptk. 242. §-ában foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tett teljes bizonyítóerejű magánokirat formájában. Ezzel szemben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az I. r. alperesnek kellett volna azt

bizonyítania, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre vagy a tartozása megszűnt. Ezt az I. r. alperes nem tudta igazolni a perben.

Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak az alperesek megtévesztésre alapított megtámadási kifogását sem. Arra hivatkozott, hogy az ilyen egyoldalú nyilatkozat külön megtámadására nincs lehetőség, figyelemmel arra, hogy a tartozáselismerés nem függetlenedik az alapügylettől. A per adatai alapján egyébként is bizonyítottanak látta az I. r. alperes tartozásának fennállását. Álláspontja szerint a perben nincs jogi jelentősége annak, hogy a felperes esetleg nem a saját tulajdonában álló pénzeszközt bocsátotta az I. r. alperes rendelkezésére.

Az elsőfokú bíróság a II. r. alperes vonatkozásában a Csjt. 30. §-ában foglaltakra utalt. Hivatkozott arra a törvényi vélelemre, amely szerint a II. r. alperes mint házastárs az I. r. alperes által kötött ügyletbe hozzájárult. A II. r. alperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy a felperes tudott, illetve a körülményekből tudnia kellett arról, hogy a II. r. alperes a hozzájárulását az ügyletbe nem adta meg. Erre vonatkozóan a II. r. alperes bizonyítást nem ajánlott fel, egyébként is ellene szól ennek az a körülmény, hogy a 2006. július 5-én a II. r. alperes is tartozáselismerő nyilatkozatot írt alá, amelyben a tartozás házastársi közös vagyoni jellegét elismerte.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperesek nyújtottak be fellebbezést. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét pontosítással hagyta helyben. Pontosította a kamat mértékére vonatkozó rendelkezést azzal, hogy az elsőfokú ítéletben megállapítottak szerint az I. és II. r. alperesek a jegybank alapkamattal megegyező mértékű kamatot kötelesek megfizetni, illetve azzal, hogy a II. r. alperes felelőssége az I. r. alperessel közös házastársi vagyonból reá eső rész erejéig áll fenn. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése, jogi indokolása is túlnyomó részt megalapozott. Csak annyiban osztotta az alperesek fellebbezésében foglaltakat, hogy a Ptk. 199. §-ában meghatározottakra tekintettel a tartozáselismerő nyilatkozat mint egyoldalú jognyilatkozat is megtámadható, annak érvénytelenségére önállóan is lehet hivatkozni. Ugyanakkor az érvénytelenségi kifogást érdemben a másodfokú bíróság is megalapozatlannak találta, mivel álláspontja szerint a megtévesztés tényét az alperesek nem tudták a perben bizonyítani.

Az a tény, hogy a II. r. alperes nem tudott a kölcsönszerződésről a 2006. július 5-i tartozáselismerést megelőzően, de a felperes és az I. r. alperes unszolására mégis aláírta az okiratot, e nyilatkozata érvénytelenségét nem bizonyítja. A tanúk csak ezekről a körülményekről tudtak beszámolni, a felperes pedig a

kölcsönszerződés létrejöttét, tartalmát és lejártát ettől függetlenül is bizonyította. A II. r. alperes nem vitatottan házastársi életközösségben élt az I. r. alperessel a kölcsön keletkezési időpontjában. A II. r. alperesnek erre tekintettel azt kellett volna bizonyítania a Csjt. 30. §-ában foglaltak szerint, hogy a felperes tudatában volt annak, miszerint az ügyletet a II. r. alperes tudta és bejegyzése nélkül kötötte meg az I. r. alperes, illetve a körülményekből erre kellett volna következtetnie. Ennek ellentmond, hogy a felperes mindkét alperest felkereste egyszerre a tartozáselismerő nyilatkozat aláíratása céljából.

A jogerős ítélet ellen az alperesek nyújtottak felülvizsgálati kérelmet, ebben az eljáró bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását kérték. Álláspontjuk szerint az eljáró bíróságok tévesen alkalmazták a Csjt. 30. § (2) bekezdésében meghatározott vélelmet a perben ugyanis egyértelműen kiderült, hogy a II. r. alperes a jogügyletkezhez nem járult hozzá. Ezt okirati bizonyítékok és a tanúvallomások is alátámasztják. Az alperesek szerint a bíróság akkor is jogszabályt sértett, amikor nem vizsgálta a felperes perbeli jogosultságát vagyis azt, hogy a felperes milyen forrásból biztosította az általa állított kölcsönt és jogosult volt-e azt visszakövetelni. Az alperesek sérelmezték az erre vonatkozó bizonyítási indítványuk elutasítását.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

Az alperesek elsősorban arra hivatkoztak felülvizsgálati kérelmükben, hogy a bíróság a Csjt. 30. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést jogszabálysértően értelmezte. A Csjt. 30. § (2) bekezdése a II. r. alperes mentesüléséhez két feltételt kíván meg. Az egyik feltétel az, hogy a házastársa által kötött ügyletről nem legyen tudomása, a másik pedig az, hogy a házastársával ügyletet kötő személy erről a tényről tudott, illetve tudnia kellett volna. A perben a II. r. alperes a tanúvallomások alapján egyértelműen igazolta, hogy az I. r. alperes által felvett 8.000.000 forint kölcsönről nem volt tudomása. A másik körülményt azonban a II. r. alperesnek a perben nem sikerült bizonyítania. Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy az a tény, miszerint a felperes mindkettőjüket egyszerre felkereste és a tartozás elismerését kérte, egyértelművé teszi, hogy a felperes nem tudhatott arról, hogy az I. r. alperes házastársának az ügyletről nincs tudomása. 2006. július 5-én a II. r. alperes, immár tudomást szerezve az ügyletről ellenkezve ugyan, de aláírta a tartozáselismerő nyilatkozatot, amelyben elismerte a házastársi vagyonközösséget

terhelő tartozást, illetve ő maga is vállalta, hogy az I. r. alperessel közös ingatlanuk értékesítését követően a tartozást a felperesnek megfizetik.

Az alperesek megtévesztésre alapított kifogása indokait tekintve életszerűtlen. Az alperesek az állítólagos tévedésük felismerését követően sem indítottak pert a nyilatkozatuk érvénytelenségének megállapítása iránt. Az alperesek azon védekezése, hogy ez a kölcsönösszeg az alperesi beavatkozóval kötött ügyletből származik, a per során egyértelműen megdőlt. A felperes és az alperesi beavatkozó élettársi kapcsolata 2004. május 27-én megszakadt, a felperes pedig bizonyította, hogy 2005. március 22-én a bankszámlájáról felvett 8.000.000 forintot adta át az I. r. alperes részére, amelyet az I. r. alperes el is ismert. Ezzel szemben az alperesi beavatkozó azt állította, hogy 2004. január 6-án nyújtott az alpereseknek 6.000.000 forint kölcsönt.

A Kúria egyetért az eljáró bíróságok azon álláspontjával is, hogy a perben nincs annak jelentősége, miszerint a felperes bankszámláján lévő 8.000.000 forint milyen forrásból származott. Az I. r. alperes a felperessel kötött kölcsönszerződést, vele került jogviszonyba, így a felperes részére köteles visszafizetni az átvett összeget. A II. r. alperes pedig ezért a Csjt. 30. § (2) bekezdése alapján helytállni tartozik a házastársi közös vagyonból reá jutó rész erejéig. Nem tartozik erre a perre, hogy a felperes a rendelkezésre álló 8.000.000 forintot a saját pénzéből, kölcsönből vagy pedig az alperesi beavatkozóval fennálló elszámolás körébe tartozó vagyonból biztosította-e. Az, hogy a felperes rendelkezett-e a kölcsön összegével akkor bizonyítandó, ha a pénz átadása vitatott. Mint a per tárgyához nem tartozó tények bizonyítására vonatkozó indítványt, a bíróság az alperesek kérelmét a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján jogszerűen utasította el.

A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért a Kúria azt a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint egyetemlegesen kötelesek megfizetni a felperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült perköltségét. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg azzal, hogy az az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Az alperesek személyes illetékeljegyzési jogban részesültek, pervesztességükre tekintettel azonban az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.)

*IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. §-a alapján kötelesek megfizetni az illetékes adóhatóság felhívására az államnak a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.*

*Budapest, 2014. március 4.*

*Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró*

*Szné*

*A kiadmány hitelül:  
tisztviselő*